

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

num Christi; non enim perit infinitas valoris meritorij, quod infinito premio non exhauriatur, sed tantum quod à quocumque premio finito, quantumcumque multiplicato, nunquam exhauriri possit. Potestque id declarari & illustrari exemplo potentiae generativae Patris aeterni, quae licet simpliciter & per essentiam infinita sit, unius tamen Filij generatione exhauritur, quia talis Filius simili infinitate gaudet. Ita pariter, quod valor meritorius unius operationis Christi, totaliter exhauriatur per incarnationem Patris ei correspondentem in primum, illius infinitati non obest, quia incarnatio Patris est infinita in ratione pramij. Aliam hujus instantiae solutionem vide supra disp. 4. art. 3 §. 2.

126. Objicies secundò: Infinito simpliciter in aliquo genere, non potest in eodem genere dari majus: Sed unus actus meritorius Christi, est majoris valoris meritorij, quam alius: Ergo nullus est simpliciter infinitus in ratione valoris meritorij. Major videtur certa, Minor probatur. Actus charitatis Christi adaequatur cum actu humilitatis in valore personali, & illum excedit in valore sumpto ex objecto: Ergo est major in ratione valoris meritorij.

127. Respondeo Majorem esse veram de infinitate intensiva, secus autem de extensiva; hoc enim complexum Deus homo, est quid majus extensive, quam Deus solus, non autem intensivè, quia humanitas in deitate eminenter continetur: quia ergo valor meritorius actus charitatis, ei competens ex objecto, continetur eminenter in valore actus humilitatis à persona desumpto, hinc fit quod actus charitatis Christi extensive solum excedat actum humilitatis, non verò intensivè.

128. Objicies tertio: Quod dependet à pluribus causis quarum aliqua est finita, non est infinitum simpliciter, et si aliae infinitae sint: Sed valor meritorius operationum Christi dependet à pluribus causis finitis, nempe à gratia habituali, ab intensione actus, ab objecto &c. Ergo et si persona Verbi tales operationes eliciens infinita sit, illarum tamen valor meritorius, non erit infinitus simpliciter.

129. Respondeo Majorem esse veram, quando aliquid per se & formaliter à causa finita dependet; secus autem si ab illa dependeat materialiter tantum & subjectivè, ac praesuppositivè: valor autem meritorius operationum Christi, sumptus ex dignitate & sanctitate personae, quem nos infinitum asserimus, non dependet à gratia, nec ab aliis concurrentibus ad actum, nisi solum antecedenter, & praesuppositivè, ut scilicet ponatur substratum recepturum infinitatem, unde non obstante hac dependentiâ, talis valor est simpliciter infinitus.

130. Objicies quarto: Valor meritorius supponit bonitatem moralem in opere, & ad illam consequitur, ut docet D. Thomas 1. 2. qu. 21. art. 4. Sed bonitas moralis operationum Christi finita & limitata erat: Ergo & valor illarum meritorius. Minor probatur: Tum quia operationes Christi multoties versabantur circa objecta finita: Tum etiam, quia licet aliqua haberent infinitum objectum, quia tamen modus tendendi finitus & limitatus erat, non poterat infinitam bonitatem ab ipso desumere.

131. Respondeo quod licet valor meritorius supponat bonitatem moralem in opere, non solum tamen ad illam consequitur, sed etiam ad dignitatem & sanctitatem operantis; unde quando

haec fuerit infinita, ut contingit in proposito, valor meritorius infinitus erit, et si bonitas moralis actionis finita & limitata sit.

Objicies ultimo: Si quodlibet Christi opus ratione infinitae dignitatis & sanctitatis personae, qua procedebat, valorem meritorium simpliciter infinitum habuisset, sequeretur quod prima operatio meritoria Christi, in primo conceptionis momento elicit, fuisset meritoria cuiusdam quae pramij, atque adeo quod Christus nec per alias operationes suae vitae mortalis, nec per suam mortem, aliquid potuisset mereri: Sed hoc idem nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris manifeste videtur, nam opus continens valorem meritorium simpliciter infinitum, omne primum possibile promeretur.

Respondeo distinguendo sequelam Majoris: sequeretur quod prima operatio fuisset meritoria cuiusdam quae pramij, quantum ad sufficientiam & valorem, concedo. Quantum ad efficaciam & applicationem, nego. Itaque non ex defectu valoris primae operationis quam Christus in primo suae conceptionis momento elicit, non meretur omnia per illam, sufficientissima enim erat illa sola ad quodcumque primum promerendum, etiam si nulla alia superaddita fuisset: sed ex hoc quod Christus alia opera excellentiora ex objecto, vel magis ardua & difficilia, praesertim vero passionem & mortem suam, ad diveria pramia, specialiter ad salutem & redemptionem generis humani, ordinare, & applicare voluit; unde communiter dicunt Theologi, Christum per passionem & mortem suam, meritum suum consummasse. Alia argumenta quae contra nostram conclusionem fieri solent, supra agendo de valore infinito satisfactionis Christi, proposita & soluta sunt.

ARTICULUS V.

An Christus sibi meruerit gratiam habitualem, & gloriam essentialem animae, vel saltem mereri potuerit, tamen si illas à primo instanti suae conceptionis habuerit?

§. I.

Quibusdam praemissis referuntur sententiae.

Supponimus in primis ut certum, Christum à primo suae conceptionis instanti habuisse gratiam habitualement, atque gloriam essentialem animae, claram scilicet Dei visionem, ut supra de gratia habituali disp. 1. 2. art. 1. §. 3. de gloria vero essentiali disp. 1. 6. art. 1. ostensum est. Unde hic examinandum restat, quâ ratione utramque tunc obtinuerit, an scilicet per proprium meritum, vel sine illo?

Supponimus etiam ut certum, quod si Christus assumeret naturam humanam, gloria essentiali & gratia habituali spoliatur, utramque mereri posset: nam in tali casu posset Christus elicere actus bonos supernaturales, vel cum auxilio supernaturali, vel ex unione naturae humanae ad personam divinam; cumque ex alia parte nulli ex conditionibus ad meritum requisitis deficeret, consequens fit, quod in tali hypothese Christus & gratiam habitualement, & gloriam essentialem mereri potuerit. Unde solum difficultas est, & controversia inter Theologos, an postea quod Christus ab initio conceptionis, tam gratiam habitualement, quam gloriam essentialem animae habuerit, nihilominus illas potuerit promereri?

136. Prima sententia affirmat Christum de facto A
utramque meruisse. Hanc docent Alcihius doren-
sis, libro 1. tract. 1. cap. 7. Major in 3. dist. 18.
qu. 2. Bassolis, Theophilus Raynaudus, & alij.
illamque probabilem censet Suarez hic disp.
10. sect. 2.

Secunda extremè opposita negat id contin-
gere potuisse, etiam de potentia absoluta, sup-
posito quod Christus à primo conceptionis mo-
mento gratiam habitualement, & gloriam essentia-
lem habuerit. Ita Medina hic ar. 3. q. 5. concl. 4.
Nazarius contrav. unica p. 7. concl. 2. Cabrera
disp. 7. §. 4. con. 2. & Joannes à S. Thoma disp. 18.
ar. 1. concl. 2. Hanc etiam sententiam insinuat
Vazquez disp. 78. cap. 3. ubi docet quod si possi-
bile foret ut Christus mereretur suam beatitudi-
nem essentialem, illam de facto meruisset.

Tertia, quæ media est, affirmat id de facto
non contigisse, potuisse tamen contingere de po-
tentia absoluta, tamen Christus gratiam habi-
tualement, & gloriam essentialem animæ, ab initio
conceptionis habuerit. Ita Cipullus hic art. 3.
dubio 10. Episcopus Oxoniensis in manuscrip-
to de gratia Christi, & alij ab ipso citati.

§. II.

Sequitur prima conclusio, & ostenditur Christum, nec
gratiam habitualement, nec gloriam essentialem
animæ, de facto meruisse.

Dico primò: Christus non meruit gratiam ha-
bitualement, nec gloriam essentialem animæ.
Hanc conclusionem probant aliqui hoc di-
scursus: Christus non meruit unionem suæ hu-
manitatis cum Verbo, quandoquidem unio hypo-
stastica præcessit omne meritum, & gratiò hu-
manitati Christi concessa est: Ergo neque me-
ruit gratiam aut gloriam. Probant Consequen-
tiam, quia gratia & gloria necessariò consequun-
tur ipsam unionem, sicut proprietates essen-
tiam unde sicut passionem non possunt cadere
sub merito, quia consequuntur essentialiam, ita
nec gratia habitualis, nec gloria essentialis ani-
mæ Christi.

Alij utuntur hac ratione: Gratia & gloria e-
rant debite animæ Christi, titulo connaturalita-
tis, ratione unionis hypostaticæ. At quod est de-
bitum alicui titulo connaturalitatis, non potest
fieri iterum ei debitum per meritum: Ergo &c.

Verum hæ rationes non videntur efficaces, pri-
ma enim supponit falsum, nempe gratiam habi-
tualement & gloriam manare ab unionis hypostati-
ca tanquam illius passionem, hoc enim supra im-
pugnatum est. Secunda verò habet manifestam
inconsistentiam in gloria corporis, quæ erat debita
Christo, titulo connaturalitatis, cum deberet
connaturaliter emanare à gloria animæ, & ta-
men, ut videbimus articulo sequenti, Christus
illam sibi meruit: unde habere aliquid ex meri-
to, & connaturaliter, non sunt tituli se invicem
excludentes. His ergo rationibus prætermis-
sis,

139. Prima pars conclusionis probatur hac ratio-
ne: Christus non meruit gratiam habitualement per
actus ab ipsa procedentes: Sed omnis actus meri-
torius Christi à gratia habituali processit: Ergo
eam non meruit. Major constat, nam principium
meriti, de lege saltem ordinaria, non potest esse
premiū operum procedentium ab ipso. Minor
verò probatur: Oportuit ut anima Christi actus
meritorios eliceret connaturaliter: Sed sic eli-
ci nequeunt sine gratia habituali: Ergo omnis
actus meritorius Christi, à gratia habituali pro-

Tom. IV.

cessit. Minor supra probata fuit, Major verò
constat: Tum quia de Christi actibus loqui de-
bemus conformiter ad illorum naturam, nisi
oppositum sit revelatum, vel aliquid in conve-
niens sequatur. Tum etiam, quia operari actus
supernaturales modo non connaturali, est im-
perfectè operari: Christo autem attribuire de-
bemus nedum perfectas operationes, sed etiam
modum operandi perfectum.

Secunda pars conclusionis, quæ est de gloria
essentiali animæ Christi, probatur primò ratione
D. Thomæ, ad hanc formam redacta. Ut Chri-
stus mereretur animæ beatitudinem, necessariū
erat quod illà aliquando caruisset: Sed carentia
beatitudinis essentialis, pro nullo instanti fuit in
anima Christi: Ergo non meruit essentialiam ani-
mæ beatitudinem. Major manifestat videtur, nam
meritum nō est nisi ejus quod nondum habetur:
Ergo ut Christus mereretur essentialiam animæ
beatitudinem, necessarium erat quod aliquando
eā caruisset. Minorem verò probat D. Thomas,
quia carentia beatitudinis magis dignitati Chri-
sti præjudicat, quàm per meritum ista accrescat,
& consequenter majoris dignitatis est nunquam
carere essentiali beatitudine, quàm per meri-
tum illam obtinere. cum enim (ut notavit Caje-
tanus) essentialis beatitudo intra latitudinem
gratiæ contineatur, illius carentia, est carentia
plenitudinis gratiæ, quæ magis præjudicat di-
gnitati Christi, quàm talis dignitas per meritum
accrescat: Sed Christo concedi debet quod ma-
joris dignitatis est: Ergo asserendum est, ipsum
nunquam essentiali beatitudine animæ caruisse.

Secundò suaderi potest eadem pars hac ratio-
ne: Cognitio fidei, vel alia quæcumque me vi-
dens, non potuit regulare meritum Christi: cum
nec cognitio fidei, nec ulla notitia obscura, pos-
sit esse simul cum visione beata, quam Christus
à primo instanti conceptionis habuit: unde me-
ritum Christi vel à visione beata, vel à scientia
infusa ipsam consequente regulatum fuit; sub-
indeque utraque scientia, beata nimirum & in-
fusa, ad omne meritum Christi, tanquam illius
regula supposita est: unde cum principium me-
riti non cadat sub merito, Christus nec scienti-
am beatam, nec infusam meruit, sed utramque
à primo conceptionis momento, titulo connat-
uralitatis, à Deo recepit.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò contra primam partem con-
clusionis: Juxta D. Thomam infra qu. 34.
ar. 3. Christus in primo suæ conceptionis instan-
ti sanctificatus fuit per proprium actum, & pro-
priam dispositionem, qui est modus sanctifica-
tionis adultorum, perfectiorque modo sanctifi-
cationis parvulorum: Ergo juxta D. Thomam,
motus liber charitatis præcessit in Christo gra-
tiam habitualement, nam actus disponens ad for-
mam, saltem prioritate naturæ, petit præcedere
formam: At prædicto actui nihil defuit ut de fa-
cto mereretur gratiam habitualement: Ergo illam
de facto meruit. Minor pater, nam actus ille fuit
supernaturalis, processit à Christo ut viatore, &
ut subiecto pro illo priorigrato, gratitudine
personali: Ergo habuit conditiones omnes ad
meritum necessarias, & consequenter de facto
meruit gratiam habitualement.

Huic argumento respondent aliqui ex nostris
Thomistis, quod licet Christus per proprios
actus

Ppp

143.